

at lette Udviklingen i mange andre Retninger og paa mange andre Omraader, om denne Sag fik en Afgjorelse, der omtrent hvilede paa Grundlag af det, den ærede Forslagsstiller har bragt frem. Han har jo stillet sig paa Grundlag af vor egen Frihedsudvikling, han har stillet sig paa et Grundlag, som det forrige Landssting, og dette Thing engang have staaet paa. Jeg underligger ikke, hvorledes man er kommen til dette Grundlag, men det er et Grundlag, og den ærede Forslagsstiller har mødt et Grundlag fra Ministerens Side, som ikke udelukker en Forhandling og forhaabentlig heller ikke udelukker en Forstaelse.

Chr. Petersen: Hvad angaaer de Udtalelser, jeg hørte fra min ærede Landsmand, det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen), da er jeg enig med ham om Maalet, men ikke om Veien, ad hvilken han vilde gaae. Det forekommer mig, at det ærede Medlem har en særegen Lyft til engelske Manerer, men jeg troer, at vi hellere maae holde paa vore egne Manerer, de passe vist bedst til vort Land og vore Skikke. Jeg hørte ligeledes, da vi havde Finansloven til Behandling, at det særlig var de engelske Forhold, han satte Priis paa og foretrak for vore egne. Jeg skal villig indrømme, at vore egne Forhold kunne have deres store Mangler; men jeg troer dog ikke, at vort Land taaler Sammenligning med England, og derfor kunne vi ikke bruge de Forhold, som der findes. — Naar han udtalte, at vi skulde arbejde hen til, at den danske Bøndestand — han forklarede nærmere, hvad han forstod derved — ikke fik Anledning til at rejse ud i store Masser, da er dette Noget, som aldeles samstemmer med min Opfattelse. — Ved Udtalelserne fra det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holstein) lagde jeg Mærke til, at der var et Duffe hos ham om at faae denne Lov for de Godseiere, der vilde sælge eller ialfald vare villige til at sælge, og andre Bestemmelser for dem, der vare tilbageholdende eller modstræbende i saa Henseende. Jeg troer, at det er uhyre vanskeligt at skjælné mellem saadanne to Slags Folk, og det ærede Medlem er vist ikke tjent

med selv at blive classificeret i Loven. Det forekommer mig, at Lovbestemmelsen strengt taget kun rammer den, som modvillig opfylder Loven. Den, der derimod af Hjertets Duffe vil fremme det, som man mener skulde være Almeenvillet, og derfor ogsaa vil gaae ind paa Fæstefløsningen, vil slet ikke føle noget Tryk af disse Lovbestemmelser. Hvis jeg skulde knytte mig til nogen af de Udtalelser, jeg har hørt, og erklære mig enig med nogen af dem, vilde det nærmest være med den, der kom fra det ærede Medlem for Holbæk Amts 4de Valgkreds (Krabbe). Hans Udtalelser samstemme i det Væsentligste med min Anskuelse om Loven. Det ærede Medlem fra Holbæk Amts 5te Valgkreds (S. Nasmussen) har gjort gjældende, hvor vanskeligt det er at afløse Fæstevangen paa en Maade, som kan være begge Parter tjenlig. Jeg seer ikke, at det strengt taget er saa vanskeligt at gjøre begge Parter Ret — thi dette forstaaer jeg ved Ordet „tjenlig“, — men jeg troer ogsaa, at Meningen var at gjøre begge Parter tilpas. Dette er umuligt, og hvorfor er det umuligt? Fordi begge Parter kunne være hver for sig meget urimelige; men at afløse saaledes, at begge Parter ikke lide noget Tab, synes jeg maa være mere nemt at opnaae. Det ærede Medlem for Præsto Amts 1ste Valgkreds (Scavenius) gjorde gjældende i Begyndelsen af sine Udtalelser, at Fæstevangen var under Afløsning paa en saa tilfredsstillende Maade, som man kunde ønske. Dersom jeg ikke hørte feil, var det saaledes, han udtalte sig. Det synes jeg ikke er Tilfældet. Ja, dersom det er tilfredsstillende, at hver 10de Fæsters Familie skal gaae hjemløs bort fra det Sted, hvor den i mange og lange Aar har arbejdet for at føre Slægten frem og bære de Byrder, som Staten paalægger til Commune og Stat, saa har det ærede Medlem Ret. Men det er dog vist ikke tilfredsstillende, naar man seer — og jeg har seet — gamle Folk gaae og græde, fordi de vide, at, naar Eiendommen er engang sluppen ud af deres Hænder, saa have deres Børn intet Hjem længere, men ere henvisse til det forjættede Land; de kunne da maafee faae en Sum Penge, der kunde føre dem over til Amerika, hvor de kunne danne sig et